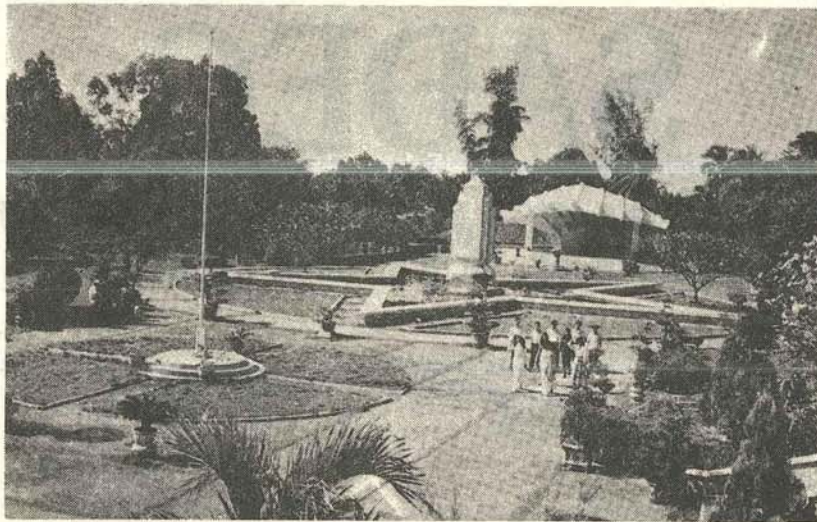

THỰC TRẠNG NÔNG NGHIỆP VÀ NÔNG THÔN TRONG QUÁ TRÌNH CHUYỂN ĐỔI CƠ CHẾ QUẢN LÝ, CƠ CẤU SẢN XUẤT THEO HƯỚNG CÔNG NGHIỆP HÓA VÀ HIỆN ĐẠI HÓA

NGUYỄN THÀNH TÂM

Chủ tịch UBND TT Cao Lãnh, Đồng Tháp

Với diện tích tự nhiên 46.188 ha, dân số: 177.067 người, huyện Cao Lãnh được xếp hạng trung bình của đồng bằng sông Cửu Long về qui mô diện tích và dân số.

Là huyện nông nghiệp với cơ cấu kinh tế được xác định là nông nghiệp - thương mại, dịch vụ - công nghiệp, có vị trí là cửa ngõ phía đông đi vào trung tâm tỉnh bởi quốc lộ 30, giao lưu thuận tiện với TP.HCM cả đường bộ và đường sông. Do đó mà thuận lợi trong việc phát triển thương mại du lịch, ruộng đất được nguồn phù sa dồi dào của sông Tiền bồi đắp hàng năm do đó mà có điều kiện phát triển nông nghiệp toàn diện cả trồng trọt và chăn nuôi.

Xác định đúng thế mạnh của mình, nên từ những năm sau giải phóng, huyện đã tập trung đầu tư cho

10 PHÁT TRIỂN KINH TẾ

nông nghiệp để phát triển kinh tế, những thành tựu đạt được trong suốt thời kỳ 20 năm qua mà đỉnh cao là từ 1990 đến nay, sau năm của thời kỳ đổi mới toàn diện về cơ chế chính sách nông nghiệp, nhất là sau đại hội lần thứ 6 của Đảng và khi có Nghị quyết 10 của Bộ chính trị TW Đảng, đã tác động sâu sắc đến sản xuất nông nghiệp và kinh tế xã hội nông thôn.

Diện lưới quốc gia đã được đưa về 18/18 xã của huyện, số hộ được dùng diện chiếm 30% số hộ, dân cư sống chủ yếu là theo kênh rạch và đường ô tô đã đi đến hầu hết các trung tâm xã. Dân cư sống chủ yếu bằng sản xuất nông nghiệp, hộ nông nghiệp có 23.900 hộ (chiếm 78%), hộ sản xuất CN - TTCN có 183 hộ (chiếm 0,6%), hộ thương nghiệp dịch vụ có 1.606 (chiếm 5%) hộ khác có 4.930 hộ

(chiếm 16%).

Trong sản xuất nông nghiệp ngành trồng trọt thế mạnh là cây lúa, huyện đã tập trung cho đầu tư khai hoang chuyển vụ đưa diện tích trồng lúa từ 44.960 ha năm 1990 lên 54.516 ha năm 1995, năng suất và sản lượng tăng liên tục từ năm 1990 đến 1995: năm 1990 năng suất bình quân 45 tạ/ha/vụ đến năm 1995 năng suất bình quân 49,5 tạ/ha/vụ, sản lượng tăng từ 202.800 tấn lên 270.260 tấn (tăng 73.400 tấn), lương thực bình quân đầu người từ 1.200 kg (1990) lên 1.500kg (1995).

Để có kết quả như trên, huyện đã đầu tư đào đắp 2.246.000m³ đất kênh tạo nguồn và 528.000m³ kênh nội đồng đưa diện tích chủ động tưới tiêu trên 90%, diện tích trồng giống lúa mới chiếm 94% bước đầu ruộng lúa đã được nông dân áp dụng chương trình phòng trừ dịch hại tổng hợp (IPM), quyền sử dụng ruộng đất của nông dân đã được cấp hơn 80%, hộ nông dân đã thực sự là đơn vị tự chủ

trong sản xuất kinh doanh, 50% số hộ nông dân đã được vay vốn để sản xuất với số tiền là 46 tỉ đồng, vườn cây ăn trái đã bước đầu được quan tâm đầu tư trên diện tích 2.300 ha. Đã cải tạo 560 ha vườn tạp lên liếp trồng mới 275 ha, nâng diện tích vườn đặc sản là 1.520 ha, cây công nghiệp ngắn ngày, hoa màu có khả năng sản xuất trên 5.000 ha, chủ yếu là đậu nành, lát... nhưng diện tích hiện nay còn ít, năng suất thấp, chất lượng sản phẩm kém không cạnh tranh nổi trên thị trường, hơn nữa giá cả không ổn định hiệu quả kinh doanh thấp nên diện tích có xu hướng eo hẹp dần.

Với cơ cấu sản xuất như vậy, nông nghiệp vẫn còn ở thế độc canh, cây lúa là chủ yếu, chế độ luân canh gối vụ, xen vụ chưa được thực hiện, do đó mà tài nguyên đất đai chưa được khai thác tốt, phương hướng đa dạng hóa cây trồng chưa được thực hiện, nguồn lao động dồi dào sử dụng còn ở mức thấp.

Công nghiệp hóa và hiện đại hóa là bước phát triển để thoát khỏi xã hội nông nghiệp với năng suất lao động thấp sản phẩm đơn giản, không đầy đủ về khối lượng và chất lượng, do đó mà như Báo cáo chính trị của Ban chấp hành TW Đảng ta ở hội nghị giữa nhiệm kỳ là "Đây là nhiệm vụ trung tâm có phần quan trọng hàng đầu trong thời gian tới" và "phát triển công nghiệp và công nghiệp hóa nông thôn là nội dung cốt lõi của việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế và phương hướng đi lên chủ yếu của kinh tế nông thôn".

Để phát triển nông nghiệp toàn diện theo hướng đa dạng hóa cây trồng nhất thiết phải chuyển đổi cơ cấu sản xuất, bố trí lại cơ cấu cây trồng vật nuôi, phát triển và giữ vững diện tích trồng rừng hiện có, tận dụng

hết diện tích nuôi trồng thủy sản. Huyện cần tập trung để đầu tư "thúc đẩy phát triển nông nghiệp và kinh tế nông thôn theo hướng sản xuất hàng hóa trong quá trình công nghiệp hóa và hiện đại hóa". Đó là chuyển đổi nền nông nghiệp còn sản xuất chủ yếu là lúa còn mang nặng tính tự cấp, tự túc, quảng canh, sang một cơ cấu sản xuất hợp lý, toàn diện theo hướng sản xuất hàng hóa đã đặt ra cho chúng ta nhiều vấn đề phải giải quyết.

Nói sản xuất hàng hóa là đòi hỏi những khối lượng nông sản đạt đến mức độ nhất định, tập trung ở những địa bàn cụ thể, mặt khác muốn trở thành hàng hóa, nông sản phải đạt đến được những tiêu chuẩn chất lượng, những định mức kỹ thuật, những kích cỡ màu sắc đáp ứng được đòi hỏi của thị trường. Do vậy mà ở vùng tập trung trồng lúa, cần thâm canh thật tốt 24.000 ha, mở rộng diện tích trồng màu 5.000 ha trong chế độ luân canh gối vụ hợp lý với lúa, cải tạo vườn tạp, lên liếp trồng mới giữ diện tích vườn đặc sản 2.500 ha, bao gồm nhãn, cam, quýt tạo thành vành đai quanh khu du lịch Xẻo Quýt và dọc quốc lộ 30 thu hút khách du lịch trong và ngoài nước. Về chăn nuôi trong thời gian tới cố gắng nạc hóa đàn heo, đến năm 2000 phải có tổng đàn 30.000 con, tăng đàn gia cầm, sử dụng hết 500 ha mặt nước vào việc nuôi tôm, cá.

Để đạt mục tiêu về trồng trọt nói trên cần có chế độ tưới tiêu hợp lý cho cây trồng, có cây lúa, cây màu và cây ăn quả, từ nước tưới cho mùa khô, tiêu nước trong mùa mưa úng, ngăn lũ trong mùa lũ tràn về, do đó cần đầu tư cho thủy lợi một cách tương ứng về vốn và nhân lực để hiện đại hóa khâu tưới tiêu tạo ra sản phẩm có sức cạnh

tranh thị trường.

Thay đổi giống mới, nhất là giống lúa có năng suất cao, chất lượng gạo tốt, chọn lựa giống cây ăn quả thích hợp với điều kiện địa phương đáp ứng được thị trường tiêu thụ. Thay đổi giống đậu nành thích hợp để góp phần cải tạo đất, tăng thu nhập cho nông dân.

Hạn chế dùng thuốc trừ sâu, phân hóa học, ứng dụng rộng rãi chương trình phòng trừ dịch hại tổng hợp (IPM) hạn chế việc gây độc hại cho người sản xuất, người tiêu dùng, gây ô nhiễm môi trường sống, giảm chi phí sản xuất.

Hoàn thành việc cấp quyền sử dụng đất lâu dài cho nông dân, mở rộng cho nông dân vay đủ vốn để sản xuất, theo từng dự án, tạo môi trường thuận lợi để các dịch vụ cung ứng vật tư phát triển, cung cấp kịp thời vật tư, phân bón thuốc trừ sâu cho nông dân sản xuất.

Trong quá trình công nghiệp hóa và hiện đại hóa, lao động nông nghiệp dôi ra sẽ được chuyển vào việc phát triển thương nghiệp và dịch vụ theo hướng là ưu tiên cho việc mở rộng các dịch vụ phục vụ sản xuất nông nghiệp, tiểu thủ công nghiệp bao gồm việc cung ứng xăng, dầu, phân bón, thuốc thú y, thức ăn gia súc, thuốc trừ sâu, chế biến nông sản phẩm, và việc kế tiếp là phát triển các dịch vụ phục vụ đời sống, du lịch, vui chơi giải trí. Đến lượt nó quá trình phân công lao động này sẽ góp phần cho công nghiệp hóa và hiện đại hóa nền sản xuất.

Với việc chuyển đổi cơ cấu sản xuất trong quá trình công nghiệp hóa và hiện đại hóa, Cao Lãnh hy vọng vượt qua những thách thức, với cơ hội mới để phát triển kịp đà phát triển chung của tỉnh và cả nước ■

